

“Göyərçin”in kitabxanası

“Göyərçin”in kitabxanası

“Göyərçin”in kitabxanası

“Göyərçin”in kitabxanası

Rafiq Yusifoğlu

BITDİLİCƏ

GÖYƏRÇİN

ISSN-0207-4710

7-8

2018

RƏSSAMLAR:

İlqar

Fidan

Rafiq Yusifoğlu

BİTDİLİCƏ

Bakı 2018

№ 7-8 (661-662)

 Redaksiyanın ünvanı:

Bakı- AZ 1073,
Mətbuat prospekti,
529- cu məhəllə,
Telefon: 539 08 53

Çapa imzalanıb: 02.04.18
Sifariş : 995
Tiraj: 1000
Kağız formatı: 60\90\1/8
Çap vərəqi: 2,5
Hesab-nesr vərəqi: 3,93

PALID AĞACININ NAĞILI

Biri var idi, biri yox idi, qədim zamanlarda Qusar meşələrində bir qocaman palıd ağacı var idi. Bir il həmin palıd ağacı çoxlu qoza gətirdi. Qozalar onun budaqlarına xüsusi yaraşığı verirdi. Bu qozaların arasında yekə, yepyekə bir qoza da var idi... Bu qoza qozadan çox uzunsov, yepyekə bir qoza oxşayırdı. Külək əsdikcə qozalar yellənir, böyük qoza isə zınqırov kimi səs salırdı. Meşədə uçan quşlar da külək əsəndə səslərini kəsib bu qəribə, ecazkar zınqırov səslərinə qulaq asardılar. Bu sehrlı səsi dinləyən o biri qozalar öz böyük qardaşlarına baxıb həsəd çəkərdilər:

– Kaş biz də bu boyda olaydıq, kaş biz də külək əsəndə zınqırov səsləri çıxara biləydik!

Böyük qoza lovğalandı, lovğalandı, o qədər yerli-yersiz yırgalandı ki, birdən üskü-yəbənzer papağından ayrılıb yerə düşdü. Onu kənardan izləyən bir yekə qarğa tez, sevincək yekə qozanı dimdiyinə alıb havaya

uçdu. O biri quşlar da qarğanın dalınca düşdülər ki, bəlkə sehrlı qozanı onun dimdiyindən ala bilsinlər...

Qoza qarğanın dimdikləri arasında sıxıl-sa da dörd tərəfə baxanda sevinməyə başladı:

– Oy, göylər necə gözəl, necə qəşəng imiş! Kaş mən də həmişə göylərdə yaşayıdım...

Qoza unudurdu ki, göylərdə yaşamaq üçün ona mütləq qanad lazımdı! Qanad isə ancaq quşlarda olur... Bir də qoza bilmirdi ki, qarğa onu əzizləmək üçün yox, yemək üçün aparır! Qarğa uça-uça yekə bir daş axtarırdı ki, qozanı onun üstünə buraxıb sındırsın, içindəki ləpəni yesin!

Qarğa üzü dənizə sarı, Nabrana doğru uçurdu. O çalışırdı ki, arxasınca uçan quşlardan mümkün qədər çox aralansın ki, qənimətinə şərək çıxan olmasın...

Birdən bir bulağın üstündən uçarkən qarğanın dimdiyi boşaldı və qoza yerə düşdü. Qarğa yerə enib ha axtardısı,

qozanı tapa bilmədi... Nabranın qıpquru çöllərində özünü qərib və kimsəsiz hiss elədi...

Sizə kimdən xəbər verim, yekə, yepyekə qozadan. O, göydən yerə şişiyanda çox sevinirdi, elə sanırdı ki, onun da qanadı var! Ancaq tappılı ilə yerə dəyəndə ağrıdan huşunu itirdi... Bir də gözlərini açdı ki, bulağın yanındakı dərin, dəpdərin bir çuxura düşüb... Çuxur o qədər dərin və yaş idi ki, qozanı ağılamaq tutdu... Elə bu zaman külək əsməyə başladı. O, hirsle ətrafdakı toz-torpağı qozanın üstünə örtüb, çuxuru doldurdu...

Budaqda yellənməyə öyrənən qozanın torpağın altında gözlərinə qaranlıq çökdü... Nə qədər çalışdısa, buradan çıxma bilmədi ki, bilmədi... Bulağın suyu onun qalın qabıqlarını lap yumşaltmışdı... Torpağın altına bir iyne ulduzu boyda günəş şüası süzülürdü... Qoza bu şüanı görüb çox sevindi... Ona elə gəldi ki, bu şüa deyil, onu xilas etmək üçün quyunun dibinə atılan sehrlı bir kəndirdi... Qoza bu şüadan yapışib göyə qalxmağa çalışdıqca, ondan qəribə zoğlar çıxdı və torpağın dərinliklərinə işlədi... Bir yandan günəş dartdı, bir yandan torpaq... Axır ki, yekə, yepyekə qoza ağaca dönüb torpağın altından işıqlı dünyaya çıxdı. Ancaq nə qədər dartındısa, torpaq onu buraxmadı...

İllər, aylar keçdi. Nabrandan ilk palıd ağacı bitdi... Əvvəlcə bu ağac tənhalıqdan darıxırdı... Sonra yan-yörəsindən başqa ağaclar da baş qaldırdılar... Gecələr gün işığından yapışib ucalmağa çalışan ağaclar gecələr ay işığında bir-biri ilə dərtdləşdilər və beləliklə, dünyanın ilk nağılları meydana gəldi... Nabranın bomboz düzü yaşıl meşəliyə

çevrildi... İnsanlar bu meşənin yerini öyrənəndən sonra tez-tez bura ziyarətə gəldilər... Ağacların sərin, təmiz havasından uddular, onların dibindən çıxan bulaqların səpsərin suyundan içdilər, yaxınlıqdakı Xəzər dənizində çimdilər...

Beləliklə, Nabran gözəlliklər diyarına çevrildi...

Bir vaxt qarğa dimdiyində gəlib bura düşən qoza nəhəng, nəpənəng, uca, upuca bir ağaca, meşədəki cavan ağacların ağsaqqalına çevrildi... İndi o ağacın nə qədər yaşı olduğunu heç kəs bilmir... Ona görə ki, insan nəsilləri bir-birini əvəz eləyib, qoca palıd isə öz ömrünü yaşamaqda davam eləyir...

Bir gün qoca palıd yuxudan səs-küyə oyandı. Gördü ki, yanındakı ağacları balta ilə, mişarla kəsirlər... Palıd nə qədər uca, nə qədər yoğun olsa da, onun da canına vicvicə düşdü... Günlər ayları, aylar illəri əvəz elədi... Bulağın yanında kababxana tikdilər... Qoca palıdın bəxti onda gətirdi ki, onu kəsmədilər... Ancaq nəse uzun bir şeyi onun belinə dolayıb, ordan-burdan mıx vururdular... Qoca palıd əvvəl elə bildi ki, onu ağcaqanad dişləyir, ancaq tezliklə anladı ki, bu, belə deyil... Ay aman, bu insanlar nə eləmək istəyir görəsən?!

Qoca palıd gecə mürğüləmək istədisə

də yata bilmədi... Ele bil canına od düşmüşdü... Bir sehrli qızıl ilan onun gövdəsinə dolanmışdı... Ancaq yox, bu ilan əvvəlki ilanlara bənzəmirdi... Bu ilan gecələr nur saçırdı...

Palıd çox gec anladı ki, onun belinə dolanan işıq xətti imiş... Gecələr bu işıqlar yanında palıd daha da əzəmətli görünürdü...

Gündüzlər bu qocaman palıdın kölgəsində nə qədər qoyun-quzu, insan kölgə-

lənmişdi... Qəribədi, indi gecələr də bu palıdın dibi qonaq-qaralı olmağa başladı... Palıdın yuxusu pozulmuşdu... Daha o, gecənin nə vaxt, gündüzün nə vaxt olduğunu bilmirdi... Sakitcə mürgüleyib ötən günləri xatırlamağa da vaxtı yox idi biçərənin... Gecə səhərə qədər dambadurum səsi kəsilmir, onun ətrafında yorulmaq bilmədən dəli kimi rəqs eləyirdilər...

Biri var idi, biri yox idi, bir palıd ağacı var idi...

Var idi yox, o palıd ağacı indi də var... Ancaq yazıq yaşamaqdan bezib. O, səsküyədən başını götürüb meşədən qaçmaq istəyir, ancaq bacarmır ki, bacarmır... Ürəyindən keçir ki, kaş yenə qoza olaydım, kaş yenə o qarğa məni dimdiyində götürüb göyə qalxa, qohum-əqrabamın yanına aparaydı...

İndi yekə, yepyekə qozadan əmələ gələn nəhəng palıdın gözləri yol çəkir... Belinə dolanan qızıl ilan onu sıxır. Arzulayır ki, kaş bu qızıl ilan bir qızıl şimşəyə dönüb onu yandırıb yaxa, canını bu əzabdan xilas eləyəydi... İndi o qoca, yepyekə palıd o vaxtı gözləyir ki, nə vaxtsa, kimsə öz nəvələrinə nağıl danışib deyəcək:

– Biri var idi, biri yox idi, Nabran meşələrində nəhəng, nəpnehəng bir palıd ağacı var idi...

BİTDİLİCƏ

Biri var idi, biri yox idi, bir Bitdilicə var idi. Hələ dünya yaranandan bir nəfər də olsun onun üzünü görməmişdi... Ona da Bitdilicə deyərdim, gözə görünməse də, nə özü dinc durur, nə də ürəyinə, qəlbinə girdiyi adamlara, otlara, çiçəklərə, quşlara, böcəklərə dinclik verirdi...

Bir də görürdün Bitdilicə yavaşca girdi sünbüldekə dəninin içinə. Quş bu buğdanı yeyən kimi göylərə uçur, qanad çalmaqdan yorulmurdu. İçində Bitdilicənin gizləndiyi arpanı yeyən at da göylərə meydan oxuyur, yerlə, göylə əlləşirdi. O qaçanda nalından qığılcımlar sıçrayırdı, lap Koroğlunun Qıratı kimi...

Bitdilicə çiçəyin qəlbinə girəndə isə çiçək nəinki torpağı, hətta sərt qayaları belə dəlib keçmək gücündə olurdu. Bir də görürdün daşın üstündə bir çiçək bitib. Arılar bu çiçəyin üstündən gecə-gündüz şirə daşıyıb bala çevirsələr də, çiçəyin şirəsi tükənmirdi ki, tükənmirdi. Bitdilicə hansı arının içinə girirdisə, o daha zəhmətkeş, daha güclü olur, bu çəməndən - o çəməne uçub bal daşımaqdan yorulmurdu ki, yorulmurdu.

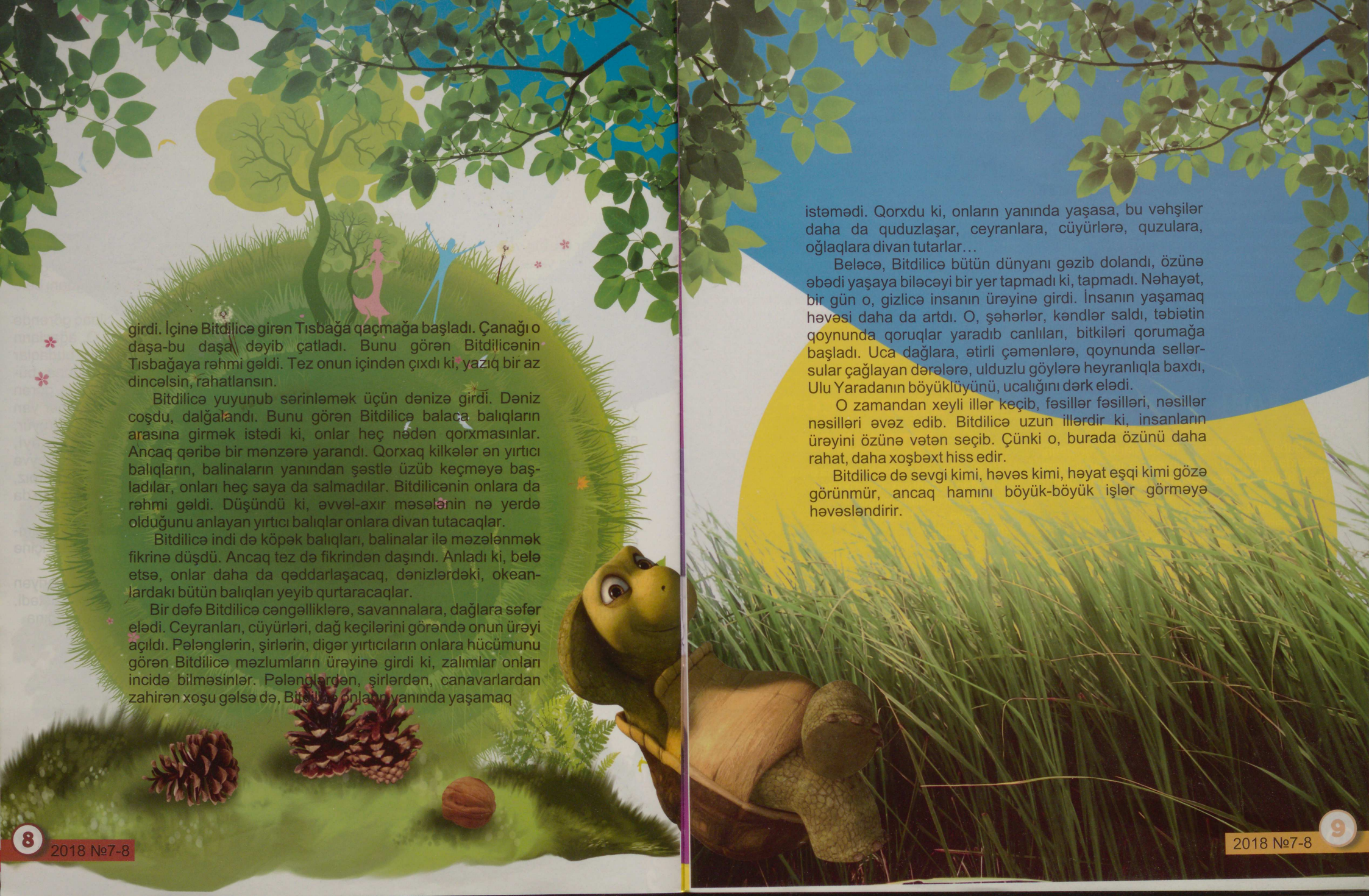
Qarışqa içində Bitdilicə olan dəni daşıya bilmirdi, ancaq onun öz içinə Bitdilicə girən kimi qarışqa file dönür, bir anbar buğdanı belə daşımağa qadir olurdu.

Qışdan çıxan meşələri çılın-çılpaq görəndə Bitdilicənin onlara ürəyi yanırırdı. O, ağacların içinə girən kimi tumurcuqlar çırtlayır, budaqlar yarpaqlayır, meşə yamyaşıl bir dona bürünürdü. Çəmənləri, dağları qurumuş görəndə Bitdilicə qədəmlərini ora basan kimi hər yan yamyaşıl olur, ətrafı gül-çiçək ətri bürüyür, gül-gülü, bülbül-bülbülü, çiçək-çiçəyi, kəpənək-kəpənəyi çağırırdı. Bağlarda meyvə ağacları, bostanlarda xiyar, pomidor, qarpız, yemiş çiçəkləyəndə bilmək olurdu ki, onları da həvəsləndirən Bitdilicədi...

Bitdilicə buludların arasına qalxdımı, şimşək çaxır, yağış yağır, sısqına arxların içinə girdimi, sel-su aləmi bürüyürdü.

Bir dəfə Bitdilicə tənbel-tənbel yeriyən tısbağanı görüb onunla məzələnmək istədi. Yavaşca, gözə görünmədən onun çanağına

girdi. İçinə Bitdilicə girən Tısbağa qaçmağa başladı. Çanağı o daşa-bu daşa dəyib çatladı. Bunu gören Bitdilicənin Tısbağaya rəhmi gəldi. Tez onun içindən çıxdı ki, yazıq bir az dincəlsin, rahatlınsın.

Bitdilicə yuyunub sərinləmək üçün dənizə girdi. Dəniz coşdu, dalğalandı. Bunu gören Bitdilicə balaca baliqların arasına girmək istədi ki, onlar heç nədən qorxmasınlar. Ancaq qəribə bir mənərə yarandı. Qorxaq kilkələr ən yırtıcı baliqların, balinaların yanından şəstlə üzüb keçməyə başladılar, onları heç sayı da salmadılar. Bitdilicənin onlara da rəhmi gəldi. Düşündü ki, əvvəl-axır məsələnin nə yerdə olduğunu anlayan yırtıcı baliqlar onlara divan tutacaqlar.

Bitdilicə indi də köpek baliqları, balinalar ilə məzələnmək fikrinə düşdü. Ancaq tez də fikrindən daşındı. Anladı ki, belə etsə, onlar daha da qəddarlaşacaq, dənizlərdəki, okeanlardakı bütün baliqları yeyib qurtaracaqlar.

Bir dəfə Bitdilicə cəngəlliklərə, savannalara, dağlara səfər elədi. Ceyranları, cüyürləri, dağ keçilərini görəndə onun ürəyi açıldı. Pələnglərin, şirlərin, digər yırtıcıların onlara hücumunu gören Bitdilicə məzlumların ürəyinə girdi ki, zalımlar onları incidə bilməsinlər. Pələnglərdən, şirlərdən, canavarlardan zahirən xoşu gəlsə də, Bitdilicə onların yanında yaşamaq

istəmədi. Qorxdı ki, onların yanında yaşasa, bu vəhşilər daha da quduzlaşar, ceyranlara, cüyürlərə, quzulara, oğlaqlara divan tutarlar...

Beləcə, Bitdilicə bütün dünyanı gəzib dolandı, özünə əbədi yaşaya biləcəyi bir yer tapmadı ki, tapmadı. Nəhayət, bir gün o, gizlicə insanın ürəyinə girdi. İnsanın yaşamaq həvəsi daha da artdı. O, şəhərlər, kəndlər saldı, təbiətin qoynunda qoruqlar yaradıb canlıları, bitkiləri qorumağa başladı. Uca dağlara, ətirli çəmənlərə, qoynunda sellər-sular çağlayan dərələrə, ulduzlu göylərə heyranlıqla baxdı, Ulu Yaradanın böyüklüyünü, ucalığını dərk elədi.

O zamandan xeyli illər keçib, fəsillər fəsilləri, nəsillər nəsilləri əvəz edib. Bitdilicə uzun illərdir ki, insanların ürəyini özünə vətən seçib. Çünki o, burada özünü daha rahat, daha xoşbəxt hiss edir.

Bitdilicə də sevgi kimi, həvəs kimi, həyat eşqi kimi gözə görünmür, ancaq hamını böyük-böyük işlər görməyə həvəsləndirir.

Nənə ilə baba şənbə gününü səbirsizliklə gözləyirdilər. Çünki həmin gün nəvələri Sara onlara qonaq gəlirdi. Atası bu şeytan qızı gətirib Sumqayıtda qoyar, bazar günü axşam isə gəlib onu Bakıya, öz evlərinə aparardı...

Saranın gəlməyi toy-bayram idi, ancaq bu balaca qız öz şıltaqlıqları ilə aləmi bir-birinə qatardı. Kimin nə həddi var idi ki, "Yumurcaq" TV-dən başqa ayrı bir kanalın verilişlərinə baxaydı... Baba "Xəbərlər", nənə "Serial" üzünə həsrət qalırdı Sara onlara gələn gün...

Əvvəllər yenə onun başını birtəhər qatmaq olurdu, deyirdilər ki, bəs "Yumurcaq" yatmağa gedib, yuxudan oyananda gələcək. Ancaq sonra Sara pultdan – idarəetmə qurğusundan istifadə etmək qaydalarını öyrəndi.

Bu erköyün qız evə gələn kimi birinci pultun üstünə cumardı. Onun 1 və 9 nömrəli düymələrini basar, səhərin gözü açılardan yatana qədər "Yumurcaq" TV-yə baxar, heç kəsi televiziya

BABA VƏ NƏVƏ

Baba çap olunan məqalələrini, şeirlərini qəzetdən, jurnaldan kəsib səliqə ilə, ardıcılıqla təzə aldığı alboma düzürdü. Sara bunu görüb dedi:

-Ay baba, sən nə iş görürsən?

-Mənim balam, məqalələrimi, yazılarımla sənə ilə alboma düzürəm ki, itib-batmasın...

-Ay baba, sən nə çox şəklin var!

-Baba alimdi da, mənim balam. Sən də böyüyəndə alim olarsan, sən də şekillərin, yazıların qəzetdə çap olunar...

Sara həyəcanla etiraz elədi:

-Yox, ay baba, məndən alim çıxmaz...

Baba gülümsündü:

-Niyyə, mənim balam?

Sara bir babasına, bir özünə baxdı. Əlini başına qoyub həyəcanla, yüksək səsle dedi:

-Ay baba, görmürsən, mənim başım keçəl deyil axı?!

yaxın qoymazdı. Əslində elə belə yaxşı idi... Nəvə evə gələn gün baba ilə nənənin dünyada baş verən qan-qadadan, zəlzələdən, sunamiden xəbərləri olmazdı... Onlar da cizgi filmlərinə baxa-baxa öz uşaqlıqlarını yada salırdılar...

Bir gün nənə Saranı cəzalandırmaq, pultu onun əlindən almaq istədi. Baba öz nəvəsinə qahmar çıxdı, onun tərəfini saxladı. Gülə-gülə dedi ki, mənim balamla işiniz olmasın, indi bizim evimizin idarəetmə qurğusu odur... Kimin nə həddi var ki, onun bir sözünü iki eləsin... Qoy bütün dünyanın nənələri, babaları, əmiləri, dayıları, bibiləri, xalaları heç olmazsa həftədə bir-iki gün qayğıdan uzaq olub sehrli, məsum, tertəmiz uşaq dünyasında yaşasınlar... Bu sehrli uşaq dünyası onların qəlbindəki ağrını, əzabı, kini-küdurətini azaltsın, kiri-pasağı yuyub təmizləsin, dünyanı bir az da gözəlləşdirsin, yaşamağın gözəlliyini insanların yadına salsın...

BABAMI ÇOX İSTƏYİRƏM

Bir gün balaca Sara anasına dedi:

-Mən babanı çox, lap çox istəyirəm.

Gülzar ondan soruşdu:

-Nəyə görə babanı bu qədər çox istəyirsən, mənim balam?

Sara gülə-gülə dedi:

-Ona görə ki, o, həmişə bizə gələndə nənəni də özü ilə gətirir...

NƏNƏNİN SƏSİ

Baba ilə Sara evdə idilər. Sara dəcəllik edir, evi töküb dağıdır, sözə baxmırdı. Elə bu vaxt qapı döyüldü.

Baba gülüb dedi:

-Sara, özünü yığıdır, yaqın nənəni gələn.

Sara razılaşmadı:

-Yox, nənə deyil...

-Nədən bildin, mənim balam?

-Çünki nənə evə gələndə səsi özündən qabaq gəlir...

EYNƏK

Sara babasının eynəyini götürüb gizlədi. Nə qədər axtarıdılarsa, eynək tapılmadı ki, tapılmadı...

Sonra məlum oldu ki, Sara eynəyi qəsdən gizləyib ki, baba kitab oxumasın, onunla oynasın...

KOSTYUM

Balaca Saranın atası həmişə idman stilində geyinirdi. Bir gün o, toya getməli idi. Ona görə də kostyum geyindi, qalstuk bağladı. Bunu görən balaca Sara təəccübləndi və atasını anasına göstərərək dedi:

-Baba!...

Həm gülüdü. Çünki Sara bu geyimdə ancaq babasını gördüyündən, elə bildirdi ki, kostyum geyinmək, qalstuk bağlamaq ancaq babaya məxsus geyimdir...

PAYIZ, YOXSA BAHAR

Sara nənəsi ilə gəzməyə getdi. Mən isə evdə işlərimlə məşğul oldum. Bir xeyli keçəndən sonra qapı döyüldü. Nəvəm əlində bir dəstə saralmış yarpaq içeri girdi. Yarpaqlar ele gözəl idi ki... Mən söz deməyə macal tapmamış nəvəm dilləndi:

-Ay baba, bax, mən sənə evinə payız gətirmişəm.

Gülə-gülə söylədim:

-Ay mənim ağıllı balam! Sən mənim evimə payız yox, bahar gətirmisən...

FATEHİN MƏKTUBU

Nənəyə dedilər ki, bəs Fateh sənə məktub yazıb. Nənə təəccübləndi.

-Fateh heç hərfəri tanıyır ki, məktub da yazar?

-İnanmırsan, al, bax! – Gursel sənədlərinin arasından bir vərəq kağız çıxarıb nənəsinə verdi. Nənə kağızı açanda təəccübləndi. Kağızın üstündə bir əl şəklində var idi. Eynən Fatehin əli boyda. Bu çoxbilmiş əlini kağızın üstünə qoyub onun sərhədləri boyu karandaşla döv-rələmə cızıq çəkmiş, sonra öz əlinin şeklini rəngləyib nənəyə göndərmişdi. Üstəlik sifariş də eləmişdi ki, bax nənə bu şəkildəki əlin ölçüsündə mənə əlcək toxusun!

Nənə sevindi. Elə bil ki, bütün yorğunluğu yadından çıxdı. Nəvəsinin məktubuna cavab yazmağa başladı. Onun əlindəki millər sehri qələmi xatırladırdı. Ancaq nənə o millərlə məktub yazmır, Fatehin əlinin ölçüsündə qəşəng bir əlcək toxuyurdu...

ŞOKOLADLI PORTRET

Saranın, Fatehin və Fatimənin babasını işi ilə əlaqədar tez-tez məktəblərə görüşə çağırırlar. Həmişə tədbirdən qa-yıdanda baba özü ilə gül gətirib nəvələrinə verməyi çox xoşlayırdı. Güllər gül balaların əlində bir az da gözəl görünürdü elə bil.

Bir gün baba görüşdən qayıdanda uşaqlar çox təəccübləndilər. Bu dəfə onları heç babanın verdiyi güllər o qədər də sevindirmədi. Çünki baba özü ilə yekə, yepyekə bir portret də gətirmişdi. Bu, babanın ağ kostyumda nə vaxtsa çəkdiyi şəklə böyüdülmüş variantı idi. Onu yubileyi münasibətilə babaya hədiyyə eləmişdilər.

Uşaqlar gülə-gülə, təəccüblə deyirdilər:

-Uy da, babanın şəklə özündən böyükdü! Portreti babanın iş otağının bir küncündə yerə qoydular. Qərara gəldilər ki, münasib bir yer tapıb divara vursunlar bu böyüdülmüş şəklə...

Aradan bir neçə gün keçdi. Portreti onun

üçün hazırlanmış yerdən asmaq istəyəndə təəccübləndilər. Babanın şəklənin üzə, dodaqları ləkə-ləkə idi. Nənə deyindi:

-Ay balam, bu nədi belə şəklənin üzünə yaxılıb?

Ləkələri nəm əski ilə siləndə hər şey aydın oldu. Sən demə nəvələr fürsət düşəndə şokoladlı dodaqları ilə babanın portretini öpüşlərə qərq eləyirmişlər... Bu ləkələr – dodaq izləri nəvələrin öz sevimli babalarının şəklənin üstünə "atdıqları" şirin, şipşirin, bən-zərsiz avtoqraflar idi... Məhəbbət, sevgi avtoqrafları...

FATEHİN RƏSMLƏRİ

Santa Monika gözəl şəhərdir. Təmiz, səliqəli. Burada yaraşlıq parklar, xiyabanlar var. Hələ üst-üstəlik düz Sakit okeanın sahilində salınıb bu şəhər. Okean da gözəldi, şəhər də... Ancaq elə bil ki, burada nəşə çatışmır. Fateh məhz o çatışmayan şeylərin rəsmini çəkməyə çalışır... Onun rəsm albomunun hər səhifəsini Bakıdakı evlərinin, havada dalğalanan üçrəngli Azərbaycan bayrağının şəklləri bəzəyir...

FATEHİN İNŞASI

Fateh Amerikada birinci sinfə gedir. Vətəni Azərbaycan, nənələri, babaları, doğmaları, əzizləri üçün çox dərxisə də, o, dərslərini yaxşı oxumağa çalışır. İngilis dilini hələ yaxşı bilməsə də, fikrini izah etməyi bacarır.

Bir dəfə yoxlama üçün verilən testlərin nəticələrinə görə 23 uşaq arasında dördüncü nəticə göstərməsi müəllimini heyretləndirmişdi. Başqa bir vaxt ağacdələnin adını ingilis dilində yalnız və yalnız Fateh deyə bilmişdi. Elə buna görə də müəllimi onun xətrini çox isteyirdi.

Bir gün müəllim uşaqlara tapşırırdı ki, kiçik bir inşa yazsınlar. Fatehin inşası onu kövrəltdi. Ona görə ki, bu balaca oğlanın yazısı bütün uşaqların inşasından fərqlənirdi. Fateh yazmışdı ki, başqa ölkəyə köçmək heç də yaxşı iş deyil. Başqa ölkədə adam özünü tənha hiss edir, vətən üçün, nənə-baba üçün dərxisə...

ULDUZLAR

Amerikada birinci sinif uşaqlarına qiymət verilmir. Əvəzində onları həvələndirmək üçün müəllim uşaqlara ulduzları bağışlayır. Uşaqlar isə o ulduzları verib istədikləri oyuncaqları alır, evlərinə aparırlar.

Fateh sinifdə ən çox ulduz alan uşaqlardandır. O, yaxşı davranışı, dərslərini oxuması üçün çoxlu sayda ulduzlarla mükafatlandırılıb. Digər uşaqlar kimi Fateh də aldığı ulduzların sayı qədər oyuncaq seçmək hüququna malikdir. İndi Fatehgilin qaldığı evdə çoxlu oyuncaq var. Özü də Fateh bu oyuncaqların çoxunu bacısı Fatiməyə bağışlayır...

Fatehin ən çox sevdiyi oyuncaq zebri idi. Nədənə uşaq yatanda da o oyuncaq zebriyə yatmağı xoşlayırdı. Ancaq məktəbə gedəndə sevimli oyuncağını çarpayısının üstünə qoyub gedirdi.

Bir gün anası gördü ki, Fateh məktəbə gedəndə həmin zebri də çantasına qoydu. Təəccüblə soruşdu ki, axı sən zebri heç vaxt məktəbə aparmırdın, indi nə əcəb onu da özünə götürürsən?

Fateh özünü saxlaya bilməyib ağıladı. Dedi ki, müəllim tapşırıb ki, evdəki oyuncaqlarından gətirin aparıb kimsəsiz uşaqlara verək. Mən də ona görə bu zebrimi aparıram. Ancaq doğrusu heç onu vermək istəmirəm.

Anası dedi ki, vermək istəmərsən vermə. Fateh təccübləndi:

-Necə verməyim? Axı o uşaqların oyuncağı yoxdu...

-Oğlum, onda sevimli zebriyi yox, həmin uşaqlara vermək üçün evdəki başqa oyuncaqlarını apar.

Fateh sevindi. Zebri çıxarıb yenə də əvvəlki kimi çarpayısının üstünə qoydu. O bir oyuncaqlarının bir nəçəsini isə götürüb sevinə-sevinə məktəbə apardı... Yol boyu düşündü ki, çoxlu-çoxlu ulduz qazanacam və onları oyuncağa dəyişib bütün kimsəsiz uşaqlara hədiyyə edəcəm...

FLOMASTER

Balaca Saranın çoxlu rəngbərəng, bir-birindən qəşəng flomasterləri var idi. Qız onlarla divarı, divanı, stolu, döşəməni yazıq-yazıq eləmişdi... Elə buna görə də hirsələnən anasına yazıq-yazıq baxırdı... Əlbəttə, Sara hər yeri yazıq-yazıq eləməsəydi, heç anasına da yazıq-yazıq baxmazdı...

Qızına acığı tutan ana flomasterləri gizlədi... Səhəri gün Sara şirin dilini işə saldı:

-Ana, bəs hanı mənim flomasterlərim?

Ana qaş-qabağını töküüb ciddi şəkildə dedi:

-Onlar səndən küsüb gediblər.

-Bəs onlar nə vaxt qayıdacaqlar?

-Sən ağıllı qız olanda...

ADAM OL

Anası sözə baxmadığı üçün Fatehi bərk danladı. Üstünə qışqırıb dedi:

-Fateh, adam ol!

Fateh heç nə deməyib qonşu otağa keçdi. Rəsm dəftərlərini, karandaşlarını götürüb sakitcə şəkil çəkməyə başladı...

Dovşan şəklində çəkə-çəkə öz-özünə dedi:

-Adam ol! Adam ol!

Birdən uşaq gülümsündü. Çəkdiyi dovşanın əvəzindən belə söylədi:

-Bəlkə heç mən adam olmaq istəmirəm?!

Kənardan Fatehə göz qoyan ata ilə ana özlərini gülməkdən saxlaya bilmədilər. Fateh isə ciddi şəkildə sözünü bir də təkrar elədi:

-Bəlkə heç mən adam olmaq istəmirəm?!

SƏNSİZ DARIXMIŞIQ

Boz ay girəndən hava açılmırdı ki, açılmırdı. Yağış yağır, çiskin göz açmağa imkan vermirdi. Küçələrdə palçıq dizə çıxır, adamın üst-başını batırırdı.

Nəhayət, bir gün günəş çıxdı. Sara sevinə-sevinə ona baxıb dedi:

-Ay Günəş, neçə vaxt idi ki, sən harda qalmışdın? Gəl çıx da, axı sənsiz darıxmışıq...

BAYRAMIN İLK GÜNÜ

Sübh tezdən dəniz sahilində gəzişirdik. Xəzər yüngül mehin təsiri ilə cıvıldaırdı. Üfüq od tutub yanırdı. Buludlar hələ özü görünməyən günəşin şəfəqlərini don kimi əyninə geyinmişdi... Hiss olunurdu ki, bir azdan günəş boylanıb hər yanı öz nuruna qərğ edəcək.

Belə də oldu. Günəş nə vaxtsa sulara baş vuran bir gözəl kimi başını Xəzərin sularından çıxarıb dörd yana baxdı. Aləm nura qərğ oldu...

Birdən şəfəqlərin altında gözümüzdə balıqçı toru deydi. Bir qarabatdaq balıq yemək istəyərkən tora düşmüşdü. Yazıq çırpına-çırpına qalmışdı. Dostlarımızdan biri özünü saxlaya bilmədi. Paltarını soyunub özünü buz kimi suya vurdu. Üzüb qarabatdağın yanına getdi. Canının hayında olan yazıq quş çırpındı, xilaskarının əlini dişlədi. Ancaq ovçu dostumuz səbrlə quşu tutdu. Xeyli əlləşəndən sonra onu tordan xilas edə bildi. Quşu buraxan kimi o, çətinliklə uçub sulara baş vurdu. Ayrı vaxt ovçuluqla məşğul olan dəniz dostumun bu hərəkəti çox xoşuma gəldi. Dünya gözümdə bir az da gözəlləşdi. Bu hadisəni seyr eləyənlərin hamısının üzündə təbəssüm var idi... Oruc luq bayramının ilk günü sevincə başladı...

FONARLI KƏPƏNƏK

Sara darıxmasın deyə ona şəkil çəkmək üçün albomlar, rəngli karan-daşlar, flomasterlər almışdı nənəsi. O, bir karan-daşı götürüb birini qoyur, ka-ğızın üstündə qəribə şəkillər çəkirdi...

Saranın çəkdiyi bir şəkil babanın xoşuna gəldi. Bu, kəpənək şəkli idi. Ancaq Sara nədənsə kəpənəyin biğ-larının ucunda dairəvi bir şəkill də çək-di, onu sarı rənglə rənglədi. Elə bil ki, kəpənək o sarı şeyi biğında tutub sax-lamışdı.

Baba soruşdu:

- Sara, bu nə şəklidi çəkmişən?
- Baba, görmürsən, kəpənəkdi.
- Bəs bu sarı nədi?
- Bu da fonardı...

Baba təəccübləndi:

- Fonar kəpənəyin nəyinə lazımdı?
- Ay baba, fonar çəkmişəm ki, kəpə-nək gecə uçanda yolu işıqlı olsun...

TÜRKİYƏ SƏFƏRİ

Sara babası, nənəsi, atası və anası ilə Türkiyənin gözəl istirahət şəhəri olan Bodrumda dincəlirdi. Hər gün Egey dənizində çimir, günəşləniirdi. Dərisi qarqara olmuşdu bu sarışın qızın... Hündürdə dayanıb dənizi seyr etmək, Egeyin ortasına səpələnmiş adalara baxmaq, çörəklə balıqları yemləmək onun çox xoşuna gəlirdi... Bu xəyal-pərvər qız özünü nağıllar dünyasında hiss eləyirdi...

Gəmiyə minib adalara üzməkləri də, sahilə yan alan gəmidən düşüb çim-mələri də, adalarda yaşayan keçilərə, dovşanlara baxmaları da, dağın başın-dakı köhnə dəyirmanın yanından Bod-rumu seyr etmələri də, qədim şəhərin küçələrində gəzmələri də, axşamlar konsert proqramlarında uşaqlarla bir-likdə rəqs eləmələri, mahnı oxumaları da onun yaddaşında silinməz izlər qoy-muşdu...

Sara Bakıya qayıdırdı. O, vətənin bir parçası olan təyyarənin içində idi... An-caq Sara xəyalların, düşüncələrin qanadında təyyarədən də ucada, təy-yarədən də hündürdə, təyyarədən də sürətlə uçurdu... O, evlərinə, dayısı oğlu Fatehin, dayısı qızı Fatimənin və bağ-çadakı dostlarının yanına tələsirdi... Onun uşaqlara deməyə o qədər sözü var idi ki...

ÇAMADAN

Saranın anası Almaniyağa üç aylıq kursa getməli oldu. Atası bu balaca qızçıqazı babasıgələ gətirdi. Elə bil Saranın üzünü kədər buludları örtmüşdü. Verilən suallara cavab vermir, yemək yemək istəmirdi.

Elə bu vaxt babanın mobil telefonu zəng çaldı. Danışan Saranın anası Gülzar idi. O, xəbər verirdi ki, narahat olmayın, sağ-salamat gəlib çıxdım Almaniyağa.

Sara anası ilə danışdı, ona sifarişlər ver-di. Fatehlə Fatiməni də unutmadı. Dedi ki, onu al, bunu al... O qədər pal-paltar, oyuncaq saydı ki...

Telefon danışığı bitəndən sonra babası Saraya dedi:

-Mənim balam, niyə anaya demədin ki, bizə də bir şey alıb gətirsin?

Sara həyəcanla söylədi:

-Ay baba, siz böyüksünüz, anamın çamadani isə balaca. Sizə də şey-şüy alsın, çamadani partlayar axı...

Baba güldü:

-Qoy onda sənə də, Fatehə də, Fati-məyə də bir şey almasın...

Sara babanın sözünü kəsdi:

-Yox, alsın! Axı biz balacayıq, bizə alın-paltarlar da, oyuncaqlar da balaca olacaq, rahatca çamadana yerləşəcək...

Qiymət 1 manat

Kitabın içindəkilər

PALID AĞACININ NAĞILI.....4-6

BİTDİLİCƏ 7-9

**PULT. BABA VƏ NƏVƏ. BABAMI ÇOX İSTƏYİRƏM.
NƏNƏNİN SƏSİ 10**

EYNƏK. KOSTYUM 11

**PAYIZ, YOXSA BAHAR.
FATEHİN MƏKTUBU 12**

ŞOKOLADLI PORTRET 13

FATEHİN RƏSMLƏRİ. FATEHİN İNŞASI 14

ULDUZLAR 15

**FLOMASTER. ADAM OL.
SƏNSİZ DARIXMIŞIQ, BAYRAMIN İLK GÜNÜ 16**

TÜRKİYƏ SƏFƏRİ. FONARLI KƏPƏNƏK 18

ÇAMADAN 19